

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch
a přírodu

OPŽP - Prioritní osa 2

„Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí“

Linda Vonásková
Odbor ochrany ovzduší
Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí ■ Státní fond životního prostředí ČR
www.opzp.cz ■ [zelená linka 800 260 500](tel:800260500) ■ dotazy@sfzp.cz

Operační program Životní prostředí

- sektorový program, druhý největší – 18,4% všech prostředků z fondů EU pro ČR
- na programové roky 2007-2013 je k dispozici **4,92 mld. €** na ochranu a zlepšení různých složek životního prostředí
- OPŽP je financován ze dvou fondů:
ERDF (14,3%) a FS (85,7%)
- Řídícím orgánem je **MŽP**
- Zprostředkujícím orgán: **SFŽP**
- Dosud bylo vyhlášeno **24** výzev na jednotlivé osy

Operační program Životní prostředí

- OPŽP je rozdělen do 8 prioritních os, z nichž každá je zaměřena na jinou oblast životního prostředí:
 1. PO 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
 2. **PO 2 – Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí**
 3. PO 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie
 4. PO 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
 5. PO 5 – Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik
 6. PO 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny
 7. PO 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
 8. PO 8 – Technická pomoc

Globální a specifické cíle OPŽP – PO 2

- *Globálním cíl priority:*

- zlepšení nebo udržení kvality ovzduší a omezení emisí základních znečišťujících látek do ovzduší s důrazem na využití inovativních environmentálně šetrných způsobů výroby energie včetně energetických úspor.

- *Specifické cíle priority:*

- snížit expozici obyvatelstva nadlimitními koncentracemi PM₁₀ a PM_{2,5}
- snížit celkovou expozici obyvatelstva nadlimitními koncentracemi znečišťujících látek
- omezit acidifikaci ekosystémů a vegetace
- omezit emise primárních částic prekurzorů troposférického ozonu a sekundárních částic

Oblasti podpory PO 2

- **2.1 Zlepšení kvality ovzduší**
 - finanční alokace 348,432 mil. EUR
- **2.2 Omezování emisí**
 - finanční alokace 285,714 mil. EUR

Celkem bylo v PO 2 alokováno **634,146 mil. EUR**

V současné době vyčerpáno cca 7 % fin. prostředků.

Oblast podpory 2.1 – Zlepšení kvality ovzduší

Oblast podpory je zaměřena na snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, zejména prachových částic (PM10 a PM2,5) a polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU).

Hlavním důvodem jsou vysoká zdravotní rizika pro populaci a také neplnění mezinárodních závazků ČR v oblasti norem na kvalitu ovzduší (*infringement*).

Oblast podpory 2.1 – Zlepšení kvality ovzduší

Na základě specifických cílů oblasti podpory je tato rozdělena do čtyř podoblastí:

- 2.1.1 Snížení imisní zátěže ze zdrojů v objektech nenapojených na CZT
- 2.1.2 Snížení příspěvku k imisní zátěži obyvatel omezením emisí z energetických systémů včetně CZT
- 2.1.3 Snížení imisní zátěže omezením prašnosti z plošných zdrojů
- 2.1.4 Doplnění a inovace systémů sledování a hodnocení imisní zátěže na území ČR

V rámci této oblasti podpory jsou přijatelné pouze projekty, které jsou obsaženy v příslušném programu ke zlepšení kvality ovzduší.

Podporované projekty 2.1.1

- Pořízení nízkoemisního spalovacího zdroje (výkon do 5 MW), který splňuje hodnoty nejlepší emisní třídy a případná současná realizace energetických úspor
- Metodický pokyn OOO k definici nízkoemisního spalovacího zdroje:

http://www.mzp.cz/cz/nizkoemisni_spalovaci_zdroj

Podporované projekty 2.1.2

- Výstavba nového CZT včetně nových rozvodů tepla a rozsáhlé rekonstrukce či rozšiřování stávajících rozvodů za účelem připojení nových zákazníků náhradou spalovacích zdrojů a případná rekonstrukce centrálního zdroje tepla do 5 MW jmenovitého tepelného výkonu
- Rozšíření stávající středotlaké plynovodní sítě
- V případě rekonstrukce spalovacího zdroje budou přijatelné také projekty na instalaci dodatečných technologických zařízení sloužících ke snižování emisí NO_x, SO₂ nebo TZL.

Podporované projekty 2.1.3

- Výsadba a regenerace izolační zeleně oddělující obytnou zástavbu od průmyslových staveb, komerčních areálů nebo frekventovaných dopravních koridorů
- Pořízení strojů na úklid zpevněných cest nebo silničních komunikací za účelem snížení prašnosti (např. samosběrné a kropící vozy)
- Pořízení dalších technických zařízení ke snižování prašnosti z plošných zdrojů (např. vodní clony, skrápění, odprašovací nebo mlžící zařízení)

Podporované projekty 2.1.4

- Výstavba a obnova systémů sledování a modelování kvality ovzduší v celorepublikovém či regionálním měřítku včetně vybavení provozovatelů monitorovacích systémů, software pro modelování a simulaci
- Investiční podpora výstavby a aktualizace databází a digitálních mapových podkladů v oblasti ochrany ovzduší, určených zejména pro komplexní hodnocení kvality ovzduší na území ČR a posouzení dopadů opatření ke zlepšení kvality ovzduší

Specifická kritéria přijatelnosti 2.1

- Kromě souladu projektu s aktuálním zněním výzvy a s programy ke zlepšování kvality ovzduší také soulad dodaných podkladů uvedených v žádosti
- Z této oblasti nebude podporována výměna plynového zdroje za plynový
- Jsou zde uvedeny požadavky platné normy na energetickou náročnost budov
- U projektů zaměřených na izolační zeleň nesmí být projekt v rozporu s územně plánovací dokumentací

Oblast podpory 2.2 – Omezování emisí

Oblast podpory je zaměřena na snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší, převážně těch, které se podílejí na acidifikaci a eutrofizaci ekosystémů a na tvorbě sekundárních prachových částic a troposférického ozonu.

Oblast se významně zaměřuje také na snížení emisí primárních prachových částic.

Operační cíle podpory:

- snížení emisí NO_x a SO₂ u velkých a zvláště velkých spalovacích zařízení s cílem splnění národního emisního stropu ČR pro tyto látky a snížení emisí prachových částic
- snížení emisí VOC u zdrojů znečišťování ovzduší s cílem splnění národního emisního stropu ČR pro VOC
- snížení emisí NH₃ u zdrojů znečišťování ovzduší s cílem splnění národního emisního stropu ČR pro NH₃

Oblast podpory 2.2 – Omezování emisí

- 2.2.a) rekonstrukce spalovacích zdrojů s inst. výkonem větším než 5 MW za účelem snížení emisí NO_x, SO₂ a prachových částic
(2.2.e)..a současně vytvoření nových kapacit pro spoluspalování odpadu - u ZVZ)
- 2.2.b) rekonstrukce nespalovacích zdrojů nebo instalace dodatečných zařízení pro záchyt emisí za účelem snížení emisí znečišťujících látek
(2.2.f)..u velkých nespalovacích stac. zdrojů současné vytvoření nových nebo stávajících kapacit na spoluspalování odpadu)
- 2.2.c) záměna technologií a technická opatření na zdrojích vedoucí k odstranění (či snížení) emisí VOC
- 2.2.d) technická opatření na zdrojích vedoucí k odstranění (či snížení) emisí NH₃

Specifická kritéria přijatelnosti 2.2

- Kromě souladu projektu s aktuálním zněním výzvy také soulad údajů uvedených v žádosti s dodanými poklady (např. energetický audit, projektová dokumentace)
- V oblasti 2.2.a) mohou být podpořeny pouze projekty u zvláště velkých a velkých zdrojů
- V případě rekonstrukce spalovacího zdroje (2.2.a) budou přijatelné také projekty na instalaci dodatečných technologických zařízení sloužících ke snižování emisí NO_x, SO₂ nebo TZL
- U projektů z 2.2.d) nesmí přesáhnout měrná finanční náročnost odstranění ročních emisí NH₃ 1000 tis. Kč

Příjemci podpory

- územní samosprávné celky a jejich svazky,
- obecně prospěšné společnosti,
- církve a náboženské společnosti,
- občanská sdružení,
- družstva
- podnikatelské subjekty – fyzické osoby,
- obchodní společnosti vlastněné z více než 67 % majetku obcemi nebo jinými veřejnoprávními subjekty,
- obchodní společnosti vlastněné z méně než 67 % majetku obcemi nebo jinými veřejnoprávními subjekty,
- státní podniky a organizace,
- příspěvkové organizace,
- ostatní nepodnikatelské subjekty vlastněné z více než 50 % majetku obcemi či jinými veřejnoprávními subjekty,
- organizační složky státu,
- **veřejné a státní vysoké školy, veřejné výzkumné instituce.**

Přesný výčet příjemců podpory a podmínky pro podání žádosti jsou uvedeny v Implementačním dokumentu OPŽP.

Způsobilost výdajů v PO 2

Způsobilé výdaje:

- v rámci projektové přípravy výdaje na zpracování žádosti, studie proveditelnosti, finanční analýzy, Rozptylové studie, Odborného posudku a Energetického auditu
- vícepráce do výše rozpočtové rezervy, která činí max. 5 % z celkových způsobilých přímých realizačních výdajů projektu
- stavební práce a související služby v přímé vazbě s předmětem podpory
- nákup stavby (max. do 10 % výdajů) nebo hmotného či nehmotného majetku, které bezprostředně souvisí s předmětem podpory
- výdaje související s přípravou staveniště
- zkoušky související s uváděním majetku do stavu způsobilého k užívání a k prokázání techn. parametrů (pouze v období do kolaudace)

Způsobilost výdajů v PO 2

Nezpůsobilé výdaje:

- náklady na rekonstrukci otopné soustavy
- náklady na výstavbu regulační stanice v rámci výstavby a rozšíření plynovodní sítě
- náklady na instalaci termoregul. ventilů
- náklady ve výši úspor provozních nákladů vygenerovaných za 5 let opatřeními, na něž je požadována dotace
- náklady na úsporná opatření u střech (nad 2000 Kč/m²), u obvodových stěn budov (nad 2500 Kč/m²) a u výplní otvorů budov (nad 6000 Kč/m²)
- náklady na připojení novostaveb k energetickým systémům

Přehled některých schválených žádostí v rámci 17. výzvy

▪ 2.1.1

- Snížení energetické náročnosti a změna zdroje vytápění v budově ZŠ v Jablonci nad Jizerou
(Liberecký kraj; 16.409.293,- /13.947.899,-; 1 t TZL, 5 t SO₂, 1 t NO_x)

▪ 2.1.2

- Plynofikace obce Železná
(Středočeský kraj; 14.867.774,-/12.637.608,-; 12 t TZL, 13 t SO₂, 3 t NO_x, 9 t VOC)

▪ 2.1.3

- Snížení imisní zátěže z dopravy ozeleněním ulic pomocí izolační zeleně v Praze 5
(Hlavní město Praha; 29.113.497,-/24.746.472,-; 14 t TZL)

Přehled některých schválených žádostí v rámci 17. výzvy

- 2.2.a
 - Náhrada uhelného zdroje pro systém CZT, Velké Hamry (Liberecký kraj; 24.064.153,-/8.818.812,-; 2 t TZL, 23 t SO₂, 3 t NO_x)

- 2.2.b
 - Snížení emisí TZL na lomu Masty (Královéhradecký kraj; 4.165.880,-/3.186.898,-; 291 t TZL)

- 2.2.c
 - Odstranění emisí z flexotisku, Sapler Karviná (Moravskoslezský kraj; 10.854.772,-/8.303.901,-; 32 t VOC)

Vyhlášené výzvy v roce 2010 pro PO 2

- **individuální projekty a velké projekty:**
 - 13. září byla vyhlášena speciální kontinuální výzva pro Moravskoslezský kraj, otevřena do 31.5.2011. Alokace 4 mld. Kč.
 - 1. listopadu 2010 byla vyhlášena kontinuální výzva pro zbytek ČR, otevřena do 29.7.2011. Alokace 4 mld. Kč. (znění výzvy naleznete na http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/37/11143-text_xxiv_vyzvy_opzp.pdf)
- **společná výzva s PO 4 (Zkvalitňování nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží):**
 - individuální i velké projekty
 - XV. výzva - od 4.1.2010 do 30.6.2011 – kontinuální příjem žádostí

Informační zdroje, kontakty

- www.opzp.cz
- www.sfzp.cz
- dotazy@sfzp.cz
- call centrum: zelená bezplatná linka SFŽP 800 260 500
- <http://www.opzp.cz/sekce/180/nejcastejsi-otazky-a-odpovedi/>
- Časopis Prirota
- Regionální poradenská a informační místa pro PO 2 a PO 3
- SFŽP
- MŽP
- krajská pracoviště SFŽP

Děkuji za pozornost.

Linda Vonásková
Odbor ochrany ovzduší

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí České republiky
Vršovická 65, 100 10 Praha 10

Linda.vonaskova@mzp.cz ■ **tel.: +420 267 122 558**